

10/38

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MÈNOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÈNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagós)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPAÑOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fors de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

LA SENMANA

El constitucionalisme s'imposa. Fins a Persia, esplèndid alberch de la més brutal tirania, tenen desde fa pochs dies implantat el sistema constitucional. Afectat el shá pels darrers aconteixements de la vehina Turquia y convensut de que'l moviment revolucionari que agita temps há el seu imperi era irreductible y podia a la fi costarli el cap, ha resolt transigir, restablint la Constitució concedida pel seu pare y qu'ell, al pujar al trono, va donarse bona pressa a estripar a canonadas. Lo que ara falta saber es si'l remey haurá arribat a temps o si'ls reformistas de Tabriz, sabent ja ab qui tractan y pensant que qui fa un cove fa un cistell y que'l home que una volta ha trencat sagradas promesas pot un altre dia tornar a trencarlas, enviarán el shá a passeig en la primera ocasió que tinguin y assentaran sobre bases més sólidas que las d' avny la llibertat y'l pervenir de Persia.

Altra volta tenim al Govern francès barallantse ab els empleats de comunicacions que l'acusen de no havelshi complert la paraula empenyada. La qüestió es més complicada de lo que sembla, y no som certament nosaltres els que hem de cuidar-nos de resoldrela, pero jno crida seriament l'atenció del lector reflexiu la freqüencia ab que la República francesa veu pertorbada la seva marca per conflictes gravíssims qu'en últim terme no favoreixen a ningú més que als reaccionaris? Santa y augusta es la causa del poble y cal ab serenitat y fermesa defensar a tot'hora els interessos del treball; pero aquesta guerra implacable que dia tras dia ve fentse al Govern de la República ¿es veraderament el poble qui la mou? ¿Qué bonich seria trobar l'enclusa y la fornall ahont aquests llamps se forjan!...

PIF-PAF

Els diaris espanyols tornen a usar aquets dies un titular vell: La qüestió del Marroc.

Al Marroc, doncs, ja tornem a tenir qüestió o qüestions.

Segons sembla, l'Embaixada espanyola enviada a Fez ha topat am series dificultats. Mulei Hafid demana l'evacuació de les tropes d'Espanya que ocupen d'un quant temps ensà alguns llocs del territori marroquí. I la petició del soldà ha molestat als nostres diplomàtics.

Se diu que Espanya no ha de cedir, que no ha d'evacuar Cabo de Agua ni Mar Xica mentres els francesos ocupin Ujda i Casablanca.

Qui té raó? Francament: la raó, en primer lloc, és del soldà, el qual té'l dret de demanar a Espanya i França que

"La vuelta del caudillo"

(Ensaig general)

—¡Més fort, noys, més fort!... A veure si desde Buenos Aires sent els nostres críts y a la fi, vulgas no vulgas, pren el determini d'embarcarse.

trequin les tropes que tenen en territori del Mogreb.

Davant de l'actitut de Mulei Hafid, hi ha periòdics que demanen al govern energia, molta energia. Com se coneix que's tracta del Marroc! Com se coneix que'ls moros se serveixen d'espiongardes.

Entre ells i nosaltres

L'esquerra catalana ha triomfat sobre la dreta i, com era d'esperar, el lerrouisme accentua encara la seua hostilitat contra nosaltres. Era de preveure. La Lliga no es ja l'institució forta d'abans. Nosaltres som un enemic molt més temible, i no ja p'el nombre, sinó perquè la nostra qualitat d'esquerristes presenta la batalla en el camp meteix que les multituds dites radicals.

Però examinem fredament les coses. La victòria nostra té la ventatja d'clarar la situació respectiva de tots. En quant a les nostres relacions amb la Lliga, aquesta victòria ha fixat amb justesa la nostra superioritat numèrica, desfent una llegenda en que nostres meteixos creïem. Si altra utilitat no tinguessen les darreres eleccions, aquesta bastaria pera compensar el suposat perjudici causat per l'ocasional ruptura de l'unió solidària. En quant a les nostres relacions amb el partit d'en Lerroux, no deixarà d'esser interessant parlar-ne una mica. Anem a veure.

El símptoma més clar d'inferioritat política es el rebaixar a personalismes i antipaties privades les orientacions públiques. Si os pregunten: «per què aquest partit odia aquest altre?», i podèu contestar: «per aquest o aqueix principi, per aquesta o aqueixa idea», aleshores la lluita es sana i noble, perquè s'hi debaten qüestions de ciutadania, interessos lligats amb l'esperit d'un poble, deduïts en virtut d'un sistema intel·lectual.—Però quan an aquella pregunta no podèu donar altra resposta qu'aquesta: «perquè hi ha rencor entre homes i homes», es que per part d'uns o d'altres les qüestions de principi han passat a esser dissimulades de les veritables afecions, purament fisiològiques.

Altra vegada, com en el meu pas per Barcelona en el darrer nombre, m'adreçaré avui, noblement i sense rencors que no sé sentir, als elements lerrouxistes de Barcelona. Els diré:

Ja ho veïeu: el catalanisme, com a escola històrica, com a element conservatiu o de reacció, queda vençut. L'impuls del temps envers l'esquerra es tan fort, l'orientació de Barcelona envers les noves llibertats es tan intensa, que definitivament el catalanisme tindrà d'esser progressiu o morir. La Solidaritat, a la qual la figura d'en Salmerón, com a fort nucli, donava un caràcter de liberalisme i una garantia d'isocronisme amb les corrents avençades de la política, es decadaiguda precisament perquè la seua condició de conglomerat l'obligava a una continua transacció, a un afebliment o palidesa dels tons extrems en obsequi al terme mig, a la manera com a la fusió dels colors dona la llum blanca, qu'es llum casi sense adjectiu. La Solidaritat dissimulava als ulls vostres el predomini dels elements d'esquerra dins el catalanisme i os permetia continuar la consabuda llegenda del catalanisme clerical, retrògrade, enemic de tota radicalitat. Ara, un momentani desllindament revela l'existència d'un nombrós catalanisme republicà i progressiu, i no parlo únicament dels seus directores, sinó sobre tot de la massa. Les darreres eleccions, apartant-nos de tot contacte amb els partits de l'extrema dreta, os lleven encara un argument conegudíssim contra nosaltres. Fixem-nos en que l'expressió *anti-solidaris* va cedint a l'expressió pura *lerrouxistes*, com si's volgués precisar bé el caràcter fulanista, personalista, de la vostra agrupació, i com si la paraula *anti-solidaris* (avui que la Solidaritat s'afebleix) no bastés ja pera diferenciar-vos clarament de nosaltres.

Doncs bé: jo comparo el vostre lema amb el nostre, i declaro que no sé veure, en l'apariencia exterior, la diversitat qui ens separa. Dos principis capdals ens regeixen, i per ells precisament l'unió ocasional solidària va esser instituída: la llibertat progressiva, i l'autonomia, qu'es sols un aspecte col·lectiu de la llibertat.—Miro el vostre diari, escolto els vostres discursos, lleigeixo les vostres proclames, i els dos principis meteixos me salten als ulls: *llibertat, autonomia*. Os proclamèu enemics de la tutela eclesiàstica, i aquest setmanari, per exemple, es originalment un periòdic anticlerical, i el diari català de l'esquerra ha merescut les iras de no sé ja quants bisbes. Os dièu encaminats a les innovacions socials més fortes en favor de la classe irredempta, en pro de l'obrer, i tots nosaltres sentim com a cosa pròpia l'adveniment d'aquest temps nou i declarem que sense ell no pot haver-hi ja obra positiva d'esquerra. Jo meteix, i perdonèu-me, os invito urbanament a que'm tirèu en cara lo que pugui haver-hi, en les meues paraules passades, presents i futures, de con-

Art barceloní

La Lliga, la Conservadora y la Defensa Social.

trari a l'obra d'esquerra, d'atentatori a la llibertat progressiva, a l'emancipació del jou eclesiàstic, a l'encaminament cap al socialisme.

Quin serà, doncs, el secret inexcrutable de la nostra divisió?

Ah! No més es un, i cal proclamar-lo sincera i fermament al davant de Catalunya. Ja no es l'instint de radicalisme, perquè no s'ens pot citar una falta seriosa contra l'obra d'avenç. Ja no es el sediment reaccionari dels lligaires, perquè el catalanisme d'esquerra acaba de fer un acte solemni d'emancipació. Es, simplement, aquesta cosa, aquesta paraula: CATALUNYA. Es que l'autonomisme, pera vosaltres, es un principi mort, sense aplicació verament radical en la pràctica, en la materia viventa, en la carn nacional i ciutadana que s'en diu Catalunya. Es que la raça parla per boca dels adversaris nostres, i la Barcelona d'aluvió, inmigrada, no catalana d'origen, aixeca contra nosaltres el seu crit. Es que contra l'antiga i ja finida intransigència del catalanisme primitiu i romàntic, un castellanisme arrelat, ingènit, se dissimula darrera aqueix radicalisme sonor i frenètic. Però si les coses son clares, i en això no hi ha ofensa pera ningú! Avui es una frase relliscada distretament al bell mig d'un article, i on se parla de *pensar y escribir en castellano*. L'altre dia es un atac a la sardana com a manifestació catalana pura. L'altre dia... i què més encara?

Es qu'am motiu del Pressupost de cultura no va haver-hi una extranya concomitancia o solidaritat entre l'extrema dreta clerical i el suposat radicalisme d'extrema esquerra, perquè aquesta no volia l'ensenyança en català? Es qu'el triomf del lerrouisme en les darreres eleccions de diputats no va esser aclamat com un ensorrament del catalanisme, o sí precisament de l'autonomisme català? Es que no hem sentit dir a senyors caracterisadament dretistes qu'en Lerroux a Barcelona era el defensor de l'espanyolisme, entenent per espanyolisme lo que tots sabem? Es que no ha persistit sempre, en l'ànima d'aquell partit, l'inspiració qui va dictar *El alma en los labios*? Es que l'antisolidarisme meteix no representava una oposició a l'obra doblement lliberal contra la llei de jurisdiccions i en favor de l'autonomia? Es qu'al costat de l'obra contra l'Esglesia i de l'obra contra el capital, proclamades cada

dia en els periòdics lerrouxistes, hi ha hagut una sola nota d'aquell antimilitarisme qui en l'ànima dels veritables radicals acompanya les altres dues accions d'ofensiva? Es qu'el meteix capdillatge d'en Lerroux no es una mena d'absolutisme monàrquic, indiscutible, irresponsable, mentre nosaltres obrim a la col·laboració directa i verament democràtica dels nostres, col·lectiva i multiforme, la gestió i l'avençament de la nostra obra?

GABRIEL ALOMAR

ENTRE AMICHS

Pera exteriorisar l'alegria ab que ha sigut vist altra volta en llibertat el distingit redactor de *El Poble Català* senyor Pous y Pagés, diumenge varen dedicar-li els seus amichs un brenar fraternal al *Avenç Nacionalista Republicà* de Sant Andreu de Palomar.

Y com que, apenas divulgat el propòsit, tothom volgué pèndrehi part, succehí que lo que devia esser una senzilla festa íntima, se convertí en un veritable acte polítich, tant pel número dels allí congregats com per la qualitat de las personas qu' en tan felís moment varen fer us de la paraula.

Entre 'ls que parlaren, á més del obsequiat, qui tingué frases de suprema delicadesa, recordém als senyors Alomar, Gubern, Mer y Güell, Salvatella, Ignasi Iglesias, Hurtado...

Del discurs—que discurs va esser—del nostre amich Hurtado, s'ols diré que va estar á l'altura de la seva reputació de mestre de pobles y que sapigué interpretar maravellosament el pensar y 'l sentir de la esquerra catalana.

En quant al dramaturg Iglesias, declará, entre unánims aplausos, que anirà al Municipi, no á fer de concejal, sinó á serne, á ser el regidor del poble, d'aquest poble qu' ell tant estima y al qual ha consagrat tots els fruits del seu talent.

En suma, una festa agradabilíssima y un dia de gloria per la llibertat y per Catalunya.

El nou partit

A forsa formidable de la esquerra catalana manifestada en las passadas eleccions, ha despertat en els vells partits que integravan la conjunció que va donarli vida, nobles desitjos d'atribuirse la part principalíssima en aquell ferm esclat d'opinió.

Califiquém de noble aquest desitj, perquè concep-tuem qu' es fill del llegítim orgull d' haver contribuït en una obra saniosa, posanthi tot l'amor, tota la fé y tot l'entusiasme que l'obra requeria; y com que cada una de las parts que hi col·laboraren está segura d'haverhi contribuït ab tot el seu esforç, d'aquí la natural convicció en totes ellas d'esser acreedora á la part principal del moviment.

Però ja no fora tan noble aquest convenciment si, en lloch d'esser llegítim orgull d' haver contribuït á la formació d'un nucli que pot constituir la salvació de Catalunya y de la llibertat, fos bastarda ambició d'agavellar tota la gloria usurpant la que correspon als demés, y ridícula pretensió d'una hegemonia que en puritat no correspon á cap de las fraccions col·laboradoras del triomf.

El nacionalisme republicà no pot invocar en favor seu la evident superioritat del conjunt de sas forsas, ni l'incontrovertible vigor que li dona sa juvenesa y la blancor de sa petita historia. L'haver vingut recentment á la vida política porta la ventatja de no esser gastat, pero també la desventaja de no esser probat, y el poble, á qui convé sustreure'l del fals revolucionarisme que 'l té encisat, pot duptar de las conviccions republicanas y del esperit radical dels nacionalistas. No es, donchs, el nacionalisme qui pot ni deu alimentar la pretensió d'emportarse tot el profit de la victòria.

L'antich partit d'Unió Republicana no deu esgrimir l'argument indubitable d'haver tret victoriosos major número de candidats que las altres fraccions, ja que 'l dato no pot admetre's com á indici de que hagi aportat major número de forsas á la lluyta. D'aquest partit no 'n podrà duptar ningú en lo que respecta á republicanisme, pero si, quins no coneixen ben á fons la evolució soferta, poden duptar de sos entusiasmes per la causa de Catalunya; sos lligams ab altres partits espanyols, els seus antecedents centralistas, sa vella organició á la madrilenya, donan als elements de la disolta Unió Republicana un caràcter poch accentuat de catalanisme; y no s'olvidi que la esquerra catalana deu tenir tant de catalana com d'esquerra, tant d'amor á Catalunya com de passió per la República. Tampoch, donchs, la Unió Republicana pot pretendre 'l hegemonia en el futur partit republicà de Catalunya.

El partit federal no pot alegar el fet que per honra seva deu regonèixerse: l'haver saturat del seu esperit autonomista aquesta jova y ja poderosa col·lectivitat. Malgrat las sevas innegables condicions de radical y d'autonomista, la seva arcaica organició, sas reduhidas forsas y la seva passivitat, li privan d'alimentar la pretensió de dirigir un moviment tot renovellat, tot vida, tot empenta; un moviment que vé á canviar de soca arrel tota la manera de ser de la política y á fer una nova Catalunya. No es tampoch el partit federal qui pot pretendre l'absorció dels demés elements que integran la esquerra.

Del vell partit progressista ja no cal parlarne, perquè no creyém que alimenti cap mena de pretensió, contentantse ab que la esquerra mantingui l'esperit revolucionari que constituïa tota la rahó d'esser del antich zorrillisme.

Ni uns ni altres. Entre tots no suman la meytat dels vintinch mil vots obtinguts el dia 2 de Maig, y aquesta majoria anònima no afiliada á cap fracció, no distingida per adjectius de cap mena, no fanatisada per cap nom ni cap bandera; aquesta majoria que forma el còs y l'ànima de la esquerra catalana, es la que deu exercir la direcció espiritual del moviment, es la que deu obligar als nuclis que van á la devantera á prescindir d'ambicions, de rutinas, de tòpics demòdes, de fetitxismes estúpits, pera fondre's tots plegats en un partit robust, ferm, disciplinat y lluytador, que no tingui altres lemas que 'ls de *Catalunya y llibertat*.

JEPH DE JESPU

Rectificació del Cens

Pel interés que per molts d'ells pot tenir, participem als nostres lectors que pel secretari de la Secció d'Estadística del Institut Geogràfic y Estadístich á la provincia de Barcelona s'ha publicat el següent avís:

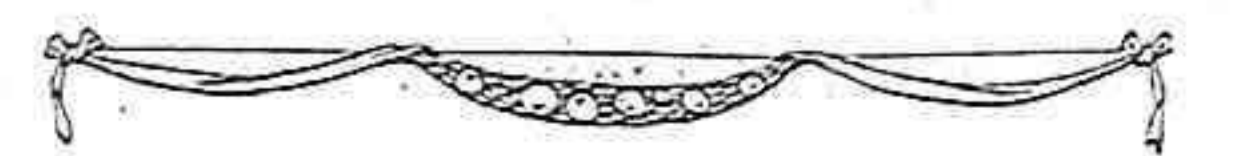
«Con objeto de perfeccionar en lo posible el Censo electoral, es conveniente estar preparado para cuando se decreta la primera rectificación, que dará lugar á depurar los defectos que tienen las listas redactadas en un cortísimo plazo y en condiciones desfavorables.

«Siempre fué conveniente estar en aptitud de ejercer el derecho del sufragio y con la nueva ley se convierte en precepto obligatorio aquel derecho. Por este motivo, todos los que se encuentran en condiciones legales de figurar en el Censo electoral y no estén incluidos, deben gestionar la inclusión.

«Al efecto, en las oficinas, Rosellón, 220, 2.º, de once á una, todos los días laborables se tomará nota de las reclamaciones hechas por los interesados, para en su día hacer la inclusión.»

Ja ho saben, donchs, els lectors que 's trobin en el cas que en l'avis s'indica.

Ara es l'hora de reclamar la inclusió del seu nom en las listas del Cens. Després, quan las circunstancias apremian, moltes vegades es tart y sempre resulta complicat y engorros lo que fet oportunament no costa absolutament res.

BATALLADAS

BUENOS Aires está convertintse a marxas dobles en una ciutat moderna, completament moderna. L'altre dia, en un tranvia que anava ple de passatgers, va trobar-se hi una bomba colocada dintre d'un cistell. Tirat el bulto a terra, l'aparat feu explosió i ferit més o menys gravement a una vintena de persones.

Llástima qu' en Memento y en Tressols no siguin per allí. Potser també, com han fet aquí a Barcelona, per ajudar ab las sevas llums al descobriment dels autors del atentat, dirían al president de l' Argentina: —Vol trobarlos aviat? Segueixi una pista d'altura. Y 's quedarian mirant als núvols.

Tres pressupostos s' han presentat a l' aprobació de las Cortes durant la dominació de n' Maura. En el primer s' aumentavan els gastos en 25 milions de pesetas. En el segon, en 17 milions. En el tercer, qu' es del Sr. González Besada, en 22 milions.

Total, en menos de tres anys, 64 milions d' augment en els gastos d' una nació que materialment s' está morint de gana y de la qual tothom qui té diners pera pagar el passatge a América n' emigra en el primer vapor que li vé al davant.

Crech que seria ja ocasió de preguntar a don Antón: —Aixó que 'ns está fent ab els pressupostos, ¿es la revolució desde arriba que un dia 'ns va prometre ó es la guerra a mort declarada al contribuyent y ab feresa sostinguda por arriba, por abajo, por delante y por detrás?

Si la veritat al fi sura, com tothom desitja, preparremos a sentirne de crespas.

Pel dia 14 del vinent Juny está fixat el comensament de la vista de la célebre causa d' Hostafranchs. En la llista de testimonis citats hi figuran 150 personas, y entre ellas hi ha el Governador civil, els doctors Fargas, Esquerdo, Raventós y Cardenal y 'ls senyors Puig y Cadafalch, Giner de los Ríos, Odón de Buén, Salmerón (Pau), Corominas (Eusebi) y altres.

No cal dir la curiositat ab que aquesta vista es esperada. Ja tindrem ocasió de parlarne.

No hi ha que donarhi voltas. Als admiradors de don Alacandro els setze regidors se 'ls han pujat al cap y no obran ja la boca que no deixin anar una tonteria més ó menys graciosa.

Un d' ells, parlant del seu jefe, li diu el grande hombre fuerte y sabio y asegura que a consecuencia del golpe inmaterial de la seva paraula, vuelve a columbrarse la esperanza del triunfo, en un lontananza cercano...

Un lontananza cercano; com si diguessim un nano alt, un mort viu, un gelat calentísim... El rradicalisme está d' enhorabona. Els que no hi están son la gramática y 'l sentit comú.

Als aficionats a meditar sobre 'ls noms y lo qu' ells significan els dediquem la llista completa de las personas que constituheixen el Consell d' Administració de la Sociedad de Construcción Naval Española, societat que, com ja saben vostés, es la que s' ha d' encarregar de fer la esquadra dels 200 milions votats pels nostres patriotas, ab gran satisfacció dels lerrouicistas, en la memorable sesión histórica del 27 de Noviembre del 1907.

Aquí va:
 President: Conde de Zubiria.
 Vocals: Srs. Vickers, Zaharoff, Ellis, Jorker, Sastrústegui, Urquijo, Gil Becerril, Arnús, Ibarra, Noriega y Chavarri.
 Director gerent: don Nicolau Fuster.
 Bon lector: tu qu' ets, al fi, qui la broma pagarás, ¿els has vist bé aquests noms? —Sí.
 —Donchs... ni una palabra más.

Dimecres, el diari del carrer del Peu de la Creu venia terrible. A l' Hurtado li deya «portugués ridículo y fantoche sin consistencia».

A n' en Frederich Rahola, «secretario perpetuo del Fomento del juego Nacional».

A n' en Salvatella, «joven afeminado y mozuolo inverecuando».

Un verdader derrotxe d' estocadas a fons, d' aquellas que al adversari, per ferm que tingui 'l bras, el deixan mort... de riure.

Per cert que, parlant del darrer diputat aludit, deya:
 «... llevó la voz por Galicia, manifestando que el lerrouicismo estaba moribundo.»
 Y anyadia a continuació:
 «Rahola fué más allá...»
 «Encare més enllà de Galicia?»
 Forsosament havia d' embarcarse.
 ¿Invere... cuándo?...
 D' aixó no 'ns en diu res.

Desgracia nacional:
 El celebrat matador de toros Lagartijillo se retira definitivament del toreig.

Menos mal qu' aquesta tristíssima nova vé seguida d' un' altra de ben agradable:
 Don Alejandro torna a Barcelona ab l' intent de llessarse altre cop al redondel.
 Y no ab carácter de matador de cartell, com altrás vegadas, sino ab carácter de puntillero.
 Qu' ell es l' encarregat de clavar la puntilla als bous incondicionals del seu partit...
 Y aixó ho ha profetisat la mateixa tiradora de cartas de n' Cambó, que ja saben que no s' equivoica may.

CARTAS DE FORA

LLORET DE MAR, 6 de maig

En la lluyta electoral del dia 2 de maig, sortí victoriosa, per gran majoria, la candidatura solidaria, de quina formavan part els republicans autonomistas senyors Joaquim Roca y Nicolau Llorens.

Sembla que aquestos correligionaris tenen el propòsit al entrar al consistori, de fiscalisar la gestió municipal dels últims temps, tan discutida actualment; de interessar-se per el prompte arreglo del cementiri civil, per cert molt abandonat; de vetllar per la higiene, completament descuidada, y de descobrir si realment existeixen pous sens fondo, ahont se filtrin respectables cantitats, al objecte de demostrar al poble que els lemas de moralitat, administració y justicia, no son patrimoni exclusiu dels lerrouicistas, com se atreviren a afirmar en el darrer manifest electoral.

BADALONA, 12 de maig

Ja tornem a tenir l' antic cachich pantorrillesch a la vida pública, donchs en las darreras eleccions ha sortit concejal 'l célebre Palay, qui, per fer més tropa, pot anar al Consistori de brassat ab el cap visible del lerrouicisme badaloní, Sr. Sanmartín, ab lo que simbolisarán la conjunció lerrouicista-caciquista. Bon pastel pera qui no 'l fassi fástich.

Afortunadament el poble de Badalona 's ha demostrat la confiança que li inspiran aquestos contubernis escandalosos y putinés, obligantl' hos a sortir, l' un per la minoria y a 'l cacich per... equivoicació, perque si s' hagués dirigit bé 'l copo l' ex-cacich va al aygua, donchs la opinió pública, que demostrá no haver perdut la memoria, se li tirá a sobre y omplí las urnas de votos anticaciquistas.

Ab tots aquestos tripijochs quins hi guanyan son els clericals perque entre carlins y catòlics més ó menos encoberts ens han ficat al Ajuntament cinch concejals, no havent sortit més que dos republicans y encare un d' ells per haverlo presentat sense tal carácter.

Jo no comprenc pas 'l motiu que hi ha perque se 'ns ompli de clericals el Consistori, sapiguent com sab tothom que la opinió pública de Badalona es fundament lliberal y republicana, donchs aixís s' ha demostra sempre. ¡Quina necessitat hi ha de que també a Badalona es bargin boiras els elements de l' esquerra, perque a la sombra de la Solidaritat s' hi van formant uns llots de carquenderia que aviat ens embafarian a tots y 'ns farían l' aire irrespirable! Prou n' hi ha ja de solidaritats badalonesas perqué ab l' escusa d' anar contra 'l caciquisme potser 'ns trobaríam aviat ab un altre caciquisme clerical y solapat que, vaja, senyors, es absolutament incompatible ab els temps que correm, temps de llibertat, de democracia, de cultura y de vida nova cada dia més intensa y més progressiva.

Ja que tant interés han tingut en ficarse al Consistori els elements clericals d' aquesta ciutat, copant casi tots els llocs, ab l' escusa d' anar al copo contra 'l caciquisme, ara veurém com lluytan cara a cara y a plena llum a fi de ferse dignes de la confiança que 'l poble 'ls ha donat per que s' opossin enérgica y obertament al pas del papu, representat per la figura de l' ex-cacich Palay.

Prompte veurém si las agallas y sos mérits corren parellas ab sa desmesurada ambició.

Per lo que pugui succehir, no perdém el temps els elements de l' izquierda catalana y treballém ab fé, ab entusiasmo y sobre tot ab molt seny pera deixar prompte constituída, ab vida esplendent y vigorosa, una forsa de juventut y de vida nova que sigui la que s' imposi a tots els caciquismes, tant els vells com els que 's poguessin intentar ab careta clerical y reaccionaria.

CREU-ALTA, 11 de maig

Tot Sadadell ha parlat del embarch practicat al Círcul

Federal y cada hu ha fet els comentaris al seu gust y 's pot dir que tots censuravan la conducta del tender en Modest Trés qui, per perjudicar la Cooperativa y donar gust als tenders de la Creu-Alta, ja que tots li compran els tocinos, va fer fer un embarch preventiu d' aquells de diners ó la vida no per deute de géneros ni per mala fe de la Societat, sino exclusivament per no convenirse a un plasso curt per liquidar un pagaré que feya deu anys se renovava (y que ara li han convingut els diners sent el primer any de la Cooperativa) que fan com a nosaltres ens convenia renovar el pagaré, a n' ell li convenia ma-rejarnos perque 'ls tiros anavan precisament per la Cooperativa. El Bardina Bruticia y C.ª y el ganassa del tender Trés, nebot del modest, no hi veyan d' alegría, pero, afortunadament per nosaltres, els ha durat poch l' alegría, perque totes las Societats de Sabadell ens han prestat companyerisme y han pogut veure en aquestas festas del Aplech l' animació y germanor que hi havia en el nostre Círcul, y tothom disposat, ara més que may, en conservar la assegurada vida que té la nostra Cooperativa.

PALMA DE MALLORCA, 8 de maig

Ha produhit excelent efecte la honrada conducta del veterano federal Antoni Villalonga, retirantse a la vida privada, davant del contuberni asquerós que 'ls republicans d' aquesta localitat han tramet ab els partits que 's diuhen liberals y no son sino anti-autonomistas.

Al renunciar als cárrechs que per sos mérits positius se li havían confiat, el senyor Villalonga ha donat, una vegada més, mostra de sa enterea inquebrantable y de sa honradesa de principis que no han debilitat els seus 90 anys de vida profitosa pera 'ls ideals de República y Autonomía.

MARROQUINERÍAS

Muley-Hafid, se 'm figura que t' están engallinant.

¿Qué son tots aquestos enredos ab que avuy vens a alterar la pan que en bé d' uns y d' altres regnava en els teus estats?
 ¿De modo que ara t' despenjas ab qu' Espanya es la causant del malestar dels teus súbdits?...
 ¿No sabs, moro desdixat, qu' Espanya ja té prou feyna ab els seus propis traballs per aná a moure bronquina als vehins del pis de baix?
 ¿Qué tens que dir de nosaltres?
 ¿En qué t' hem perjudicat?
 ¿Quántas dificultats serias hem creat als teus vasalls?
 ¿Quán ens has vist entrá a Uxda?
 ¿Quin Casablanca hem cremat?

Muley del cor, a tu t' arman; a tu algú que té bon nas y ha olorat que no ets cap Séneca, t' está prenent sense empaiq l' hermós pèl ab que Mahoma orná ta closca imperial.
 ¿Duptar de la pobra Espanya!
 ¿Treuretela del davant, després d' haverli dit cosas impropias d' un bon alarbi!...
 ¿A qué vé aquest ho, digas?
 ¿Quina mosca t' ha picat?

Si aixó que ara fas ho fessis per inspiració d' Aláh; si tot sigües cosa teva y fill del teu propi cap, guiat pel simpático móvil de mostrá als pobles cristians que ab un Muley no s' hi juga y que t' trobas disposat a governar el teu imperi sense intervenció d' extranyes, jo forá 'l primer de dirte que tens rahó; pero ¡ay!

massa ho sabem que si ballas es perque algú t' fa ballar y t' senyala astut las voltas y va marcante 'l compás.

¿Qui es aquest que t' aconsella? Digas, ¿es un alemany que porta a la gorra un' aliga y dú uns bigotis molt llarchs? ¿Es un senyor qu' enrahona com en Dumas y en Renán y gasta molta fatxada y beu la mar de xampany?... ¿No vols dirho?... Me 'n alegro ó més ben dit, tant me fa. Pero sápigas desde ara que anant per aquestas viaranyes, escoltant avuy als negres y demá fent cas dels blancs, en lloch d' asseguré el trono, lo que indubtablement fas es jugarte la corona, ó aixó que portas al cap, exposante —¡Aláh no ho vulga!— a haver d' anar pels mercats venent dátills y babutzas com alguns dels teus vasalls.

¿Que no?... Tu ves fent el simple y escoltant a qui t' vol mal. Dintre de set ó vuyt mesos ja 'n tornarem a parlar.

C. GUMÁ

De societarisme

DEMÉS de las grans corrents del obrerisme, además de las lluytas d' ideas y d' interessos que la qüestió social promou, també es convenient y útil estudiar las petitas causas, las qüestions internes del societarisme. Las petitas causas no son sempre causas insignificants; devegadas, y aixó succeheix molt sovint, els seus efectes son d' alta importancia y de decisiva trascendencia.

Entre aquestas petitas qüestions del societarisme hi ha las de las rivalitats personals entre obrers, entre militants del societarisme ó sindicalisme. Las esmentadas rivalitats, quan se suscitan en el sí de las societats de resistencia, constituheixen un gros perill pera la organizació obrera y un disturb en las campanyas dels obrers organissats. Quan la desavinensa personal entra en un sindicat, aquest veu mimvar deplorablement la seva forsa en la lluyta de classes, perque una bona part dels seus esforços se consumeixen esterilment en barallas intestinas. No hi ha pitjor corch que aquest en la organizació obrera. Es capás, ab poch ó molt temps, de destruir las més potentas, nombrosas y entusiastas organizacions.

Malgrat la justicia de la seva causa, els obrers son homes com els altres, y tenen essencialment las mateixas virtuts y els mateixos defectes que 'ls demés homes. La igualtat de la naturalesa humana té realitat en fisiología y en psicología, en el cos y en l' ánima. Y entre 'ls plechs de la noble bandera dels ideals reivindicadors, las passions humanas també aletejan.

Per aixó els obrers tenen el deber de corretjir l' acció sindicalista quan las qüestions personals la desencarrilan. Sovint se dona 'l cas de que obrers militants arriban a ferse incompatibles y devenen enemichs dintre de la organizació societaria. Y no sempre hi ha prou abnegació, prou serenitat, prou cultura, pera posar l' interés de la colectivitat per damunt de las qüestions d' amor propi y per damunt de las antipatias personals. En aquestos cassos, avans d' arribar, com sovint se veu, a la formació de banderías societarias, els associats que conservan la serenitat están en el deber d' imposarse ab tota energia, apartant temporalment als apassionats, als rivals, de la direcció societaria, fins y a tant que 'ls temps hajin curat las feridas del amor propi y haji esborrat las rancunias, els agravis y las enemistats.

Una societad obrera, quan té una lluyta interna entre 'ls seus elements, queda impossibilitada pera 'l cumpliment de la seva missió. Encare que sigui nutrida y externament forta, es débil en realitat, y no pot entrar en combat sense demostrar la seva feblesa. Las forsas societarias se perden llastimosament en barallas interiors y la cohesió moral, tan necessaria pera la lluyta y pera la victoria, queda desfeta.

La evolució humana y la educació del proletariat atenuarán poch a poch aquestos defectes. Avuy tenen encare una innegable importancia y influheixen poderosamente en la vida obrera sindical. Els obrers s' han de preocupar en contrarrestarlos, sempre que la seva funesta influencia 's fassi sentir.

A. R. y V.

Els puritans

¡Sursum corda! Quan tot sembla desprestigiát; quan la farum de podridura ofen als esperits; quan l' ánima sedenta de moral busca en va l' acció sanitososa dels bons; quan sembla esvahirse totalment l' esperansa de una honrada regeneració, surgeix el bell gest de un puritá de recte conciencia qu' en un vessament de honrada sinceritat, proclama la nobleza del seu enemich y l' injusticia de tot una campanya de difamació.

Y satisfet d' haver complert rectament el seu deber, el paladí de la veritat soporta ab enterea la plura-

Figuras d' actualitat

LA PARELLA CASTRO

El lector que, de nom, segurament, ja 'ls deu conéixer, té ara al davant els seus retratos, els darrers que d' ells s' han fet. Son l' ex-president de Venezuela, el general Cipriano Castro, y la seva senyora. Tancadas pel antic dictador las portas de la seva patria y expulsat de tot arreu com un gos ronyós y en formas bastant rudas, el general Castro, tip de corré d' aquí per allá, s' ha refugiat per fi a Santander, ahont, reunit fa poch ab la seva esposa, tracta d' instalarse pera passarhi l' estiu. L' ex-president de Venezuela, autor de fusellaments sumaríssims y acusat públicament d' haver comés oprobiosos crims es, en mitj de tot, una figura altament curiosa que mereix ser coneguda pels nostres lectors.

ja de dicteris ab que volen ofegarlos sos amichs d'ahir; se despulla de l'investidura honrosa ab que l'havia honorat el poble, y surt ab l'altivesa del conscient y la serenitat del just dels llochs d'honor que per sos mèrits ocupava y dels que 'l treubhen l'hipocresia, la ingratitude y la imbecilitat, repugnantment ajuntadas pera una obra d'iniquitat y d'injusticia.

Nosaltres no volèm formar en els rotllos dels hipòcritas, dels ingrats y dels imbecils, y 'ns treyem la gorra davant de l'home superior que entre sa conveniència y sa honradesa sab decantarse pel cantó de sa consciència honrada.

... ¿cinquanta mil duros y els apuros d'un trust que no sabia com pagar unas lletres?

¡Lasciate ogni speranza!

D. ROSELLA

QUE no ho saben? Don Emiliano, desde que ha sortit elegit regidor, se 'ns ha tornat home d'ordre.

Diumenge, en el seu diari, contestant al Poble Català qu'en un senzill articlellet havia pres dolsament el número als rradicals qu'en

bren ocuparan uns quants sillons del Consistori, com si l'irreductible demolidor volgués treure's del damunt la roja capa ab que fins ara s'ha passejat per Barcelona, escribia aquest habilitíssim párrafo:

«Nosotros, si bien guardamos del espíritu romántico aquella savia que lanzó en tiempos mejores masas populares en los brazos de la revolución, también poseemos aquel sentido práctico necesario para el buen gobierno de una ciudad.»

Sentido práctico... buen gobierno... ¡Alabat siga Corpus!

¡Parla d'altra manera l'inefable Teodoro Baró quan en sas dominicals se dirigeix als morigerats lectors del Brusí?

¡Cuyadon, don Emiliano, molt cuyadon! Seguint per aquest camí y empleant aquesta retórica ¿sab ahont se va a parar?

A ser «pare de familia», vocal de la Mútua de propietarios y accionista del Banch d'Espanya.

Un acte de resonancia preparan els rradicals... ¡Ay, quan de reasons me parlan, sempre penso en Hostafranchs!

Al tractarse en el Congrès la tan debatuda qüestió de las Comunicacions marítimas s'haurá hagut de parlar de la pesca del bacallá.

Uns creyan que, en aquest punt, en Moret se lluiria fent una brillant oposició al projecte.

Altres, pel contrari, asseguravan que no hi ficaria basa.

Ab molt bon sentit, se fixavan aquests últims en que, ab aixó del bacallá, D. Segimón ja no hi entén gran cosa...

D'ensá que 'l talla un altre.

Gedeons vulgars fent deduccions a lo Sherlock Holmes.

El «Comité de Defensa Social» ha enviat un telegrama al seu colega de Madrid dihentli que una circumstancia especialíssima va ser causa de la seva derrota, en las passadas elecciones.

De modo que 'ls senyors fullosos varen perdre per una circumstancia especialíssima...

¿A quina circumstancia 's deuen referir?

A la circumstancia d'haver guanyat els altres... De segur.

Havem tingut el gust de saludar a D. Joseph Baró, jove periodista amnistiad, de Figueras, que ha baixat a Barcelona pera remerciar personalment a tots els quins, durant son captiveri, s'interessaren per ell.

Al agrahirli de cor las sevas sinceras mostrás d'afecte, permétns que li donguém una efusiva encaixada de felicitació.

Per dilemas enginyosos, el senyor Moret y Prendergast.

Darrerament ha posat aquest als seus amichs: «O'm seguín que uns anyells, ó me'n vaig a casa.» Ay, ab quin gust hauríam volgut ser al lloch dels amichs de D. Segimón, pera poguerli dir: A casa! Pero, ja veig que aixó no ho lograrém may. L'home fa temps qu'está tot desorientat... Y ni a casa sabria trobar.

Al saber qu'en Blasco Ibáñez s'embarcava per América, diu que va exclamà en Lerroux: —¡Qué cosas fa fer l'enveja!

Per discutir lo de las Comunicacions marítimas va intentar anar al socorregut recurs de la sessió permanent.

Sinó que, á darrera hora, l'enteresa maurista's torná aygua-poll y no hi hagué tal permanent.

Lo que hi hagué fou molta coba y molta pasta fullosa...

Que son las únicas permanencias que caracterisan als nostres parlamentaris.

En un cassinet polítich se discuteix sobre las condicions oratorias del regidor elegit y proclamat pel districte.

—¿Sab parlar, al menos, sab parlar?— fa un dels concurrents.

—Y cá!— respon un correligionari.—No vos diré més: Ahir varem obsequiarlo ab un banquet y 's va estar més d'una hora y mitja menjant... sense badar boca.

El nou Sant Jordi

Si ja no ha mort el dragó, ben poch se'n hi deu faltar.

ACUDIT

En una merceria:
—Deu lo guard; ¿qué tenen mitjas marca Cunillera?

—Sí, senyora, ja ho crech...

—¿Y son bonas aquestas mitjas?

—¡Uy! De primera calitat... Cregui qu'es lo millor que 's porta.

—Donchs m'alegro de que m'ho digui, porque jo soch la viuda Cunillera y m'extranya que vostés tot sovint m'escriguin que 'l género de casa es molt dolent.

CORRESPONDENCIA

Caballers: Jaume Clará, Francisco Rodríguez, Ambrós Ilo, Pere Cortacans (a) Cap de Coco, Joseph Mateu, Rigoberto Marqués y Mirt, Benet Nadal, P. Romaguera y R., Manel B. Fontés (Estorer d'Esplugas), y Joan M. Montserrat: Ni fret ni calor.

Caballers: J. Massaguer S. (Artiller), R. A. (a) Pau de las Calzas Curtas, Joaquim Sans, Rosendo Marcé, A. Rosich, Joseph Sumell, y Pere Cortacans (Llegidor de LA CAMPANA: Poch a poch se va lluny.

Caballers:—P. P. Ret: Aixó de parlar de deutes es molt poch poètic, la veritat. Ab altre de suposar que 'ls aucells reñlan demunt de l'aubada, alló ja es més poètic, però es mentida.—Marian Joliu: Home, home! ¿que no sab qu'es un sonet?... Donchs llegeixi qualsevol dels que publica en Xenius, y pensí que no es res d'alló.—Lluís Casellas: La finalitat de la composició es lo que no m'acaba de fer el pes. La forma no està mal.—Perla: Veyam, veyam,.... vosté diu.

Brillaven els estels amb llum clara y divina, lo sol queya aplomat demunt l'herbey florit...

¿En quin país passa aixó de caure 'l sol aplomat mentres brillan els estels?... No sab que, mentres el sol es alt no poden lluhir?... Ey, a menos que 'ls estels de que parla siguin estels d'aquells que fa volar la quitxalla...—Un que may está trist: Donchs miri, qualsevol que llegís els seus versos diria que 'n fa la cara.—P. Vallespinós y Casas: Tot dependrà de si 'ns vaga de ferhi alguna esmena.—Farinet: Lo mateix li dich.—Joseph B. Torres: ¿Fuerals a la Ligat... Que se 'ls paguin ells... L'acudit es agafat pels cabells, me sembla.—Jeph Roch: Vosté qu'es aficionat als colmos... apa, un colmo d'última hora: ¿Quin es el colmo del endarreriment?... Enviar El Dol a Reus, sabent que fa tants anys que se 'l hi va morir en Prim.—María Vendrell: Mercés per lo de las prosperitats. Las poesietas son concisas y breus, tal com las preferim, pero 'ls falta de fécils tot lo que tenen de sentidas.—G. E., T. Ch., J. P. P., Un sosl del Progrés, y J. S.: No 'ns es possible, per variats motius.—Fidel Delfí: Es gracioseta, si senyor, però, ay, a Fransa no tenen gobernadors que reculleixin postals de la Chelito vestida.—Joseph Rissech: Aquest parangón dels partits ab els vehins de la escala, ja s'ha fet varias vegadas. Cal un xich més d'empenta y originalitat.—Josep Cullera: Aquesta poesia bucólica ó camperola, els clássichs la van conreuar ab més éxit que vosté. Llegeixi 'l Dafnis de 'n Longus y sabrà qué cosa son ovelles que pasturan y pastorets que tocan la flauta. Els logogrifos numérichs no tenen novetat.—K. Milo: Ab més bona fé que picardía, vosté canta:

Espanya sols té un remey per estar ab plena vida: Fer venir la República y fer marxar la Monarquía.

Pero ¿no veu, sant cristiá, que tardará molt a venir, la República, coicejant d'aquesta manera!—Just Inglés: Potser li dono un disgust, més li soch franch, senyor Just: com que aixó no es del meu gust, no li publico.—Fullerachs: La forma, es detestable; el fons,.... es tan fons que m'hi perdo.—Casimir Rosell: Ah, vosté ha estat a París?... Donchs, miri, ningú ho diria... Mossen Navarro potser no hi ha estat may, y es més bon poeta.—Anónim: Hermosa manera de pintar els amors de una guatlita:

Al trobarla, el bech li dona, que de amor té 'l cor fletjat, y prest la parella entona: —¡Meméu, meméu, blat segati!

Mestre, ab aixó del meméu, meméu... me... me ben tocat la gracia de Deu.—A. Isas: ¿Qué vol dir aixó de que vosté será l'home més feliç que hi ha dintre de la terra? ¿Ahont viu vosté? ¿Que té 'l domicili en las capas igneas, potser?...—E. Vilaret: Com que ja ha passat el moment, si no hi té cap inconvenient, el guardarém per l'any vinent.—F. M. (Bagur): ¿Vol fé 'l favor de posarme més clar el darrer vers de la seva composició «La festa tradicional»? Per més que m'escarrasso, no l'entench.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a